

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เทศบาลตำบลห้วยกระบอก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

.....

1. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสิน
2. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

3. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกกระบวนการงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มี การรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานได้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

4. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

5. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆเพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย ดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดย

กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่วิธีการที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยงทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พบว่าความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

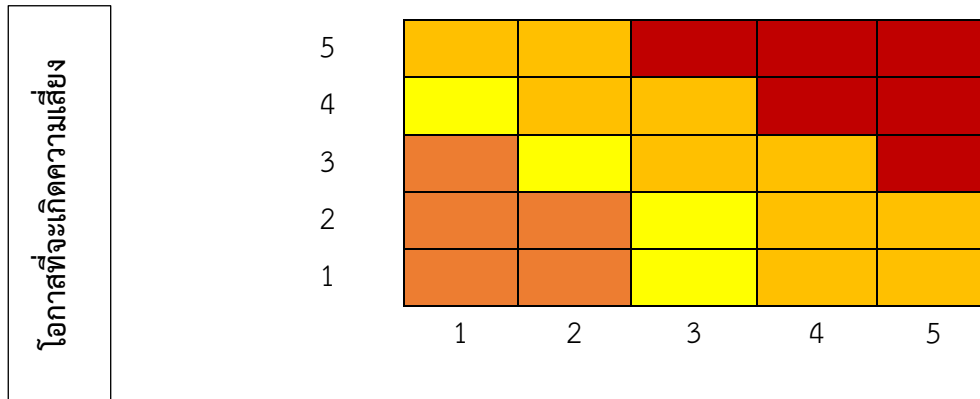
➤ เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่เกิดจากความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	โอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	โอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดขึ้นบ้าง
2	น้อย	โอกาสเกิดขึ้นน้อย
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดขึ้นยาก

➤ เกณฑ์มาตรฐานระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ลงโทษทางวินัยร้ายแรง ไล่ออก
4	สูง	ลงโทษทางวินัยร้ายแรง ปลดออก
3	ปานกลาง	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ลดเงินเดือน
2	น้อย	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ตัดเงินเดือน
1	น้อยมาก	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ภาคทัณฑ์

➤ เกณฑ์มาตรฐานระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ผลกระทบของความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง			
ยอมรับได้		ยอมรับไม่ได้	
ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก

3.1 การบริหารจัดการความเสี่ยง 4 ประการสำหรับการจัดการ การทุจริตของเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย

- 1) ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ : เจ้าหน้าที่ต้องตัดสินใจภายใต้กรอบกฎหมาย และนโยบายตามขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ให้มีผลประโยชน์ส่วนตนมาแทรกแซง
- 2) สนับสนุนความโปร่งใสและพร้อมรับผิด : กำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และเปิดเผยให้ประชาชนทราบรวมถึงเปิดโอกาสให้ตรวจสอบ
- 3) ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคล และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง : เจ้าหน้าที่ต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติ และจัดการกับเรื่องส่วนตัวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาให้มากที่สุดโดยฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการสร้างระบบป้องกันพร้อมกำหนดเป้าหมาย
- 4) สร้างวัฒนธรรมองค์กร : ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มีประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น

3.2 ระดับเกณฑ์ความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง คือ การแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) และนำมาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ดังนี้

➤ เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยง	ผลกระทบของ ความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	การแสดงแถบสี
5	5	25	สูงมาก	
5	4	20	สูงมาก	
5	3	15	สูงมาก	
5	2	10	สูง	
5	1	5	สูง	
4	5	20	สูงมาก	
4	4	16	สูงมาก	
4	3	12	สูง	
4	2	8	สูง	
4	1	4	ปานกลาง	
3	5	15	สูงมาก	
3	4	12	สูง	
3	3	9	สูง	
3	2	6	ปานกลาง	
3	1	3	ต่ำ	
2	5	10	สูงมาก	
2	4	8	สูง	
2	3	6	ปานกลาง	
2	2	4	ต่ำ	
2	1	2	ต่ำ	
1	5	5	สูง	
1	4	4	สูง	
1	3	3	ปานกลาง	
1	2	2	ต่ำ	
1	1	1	ต่ำ	

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

	สูงมาก	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง
	สูง	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
	ปานกลาง	ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้
	ต่ำ	ควรมีมาตรการควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เทศบาลตำบลห้วยกระบอก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	โอกาส เกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยงการ ทุจริต (Risk Score)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยที่ รับผิดชอบ
1	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. 2558	เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบนจากผู้ขอ อนุญาตก่อสร้าง อาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจ ผ่านมาตรฐาน	1	5	ความเสี่ยงระดับสูง	1. มาตรการปฏิบัติตามระเบียบคือ 1.1 การป้องกันการรับสินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจาก ระดับผู้บริหารสูงสุด 1.2 เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ออกตรวจสอบสถานประกอบการให้จัดทำ รายงานผลการตรวจสอบพร้อมแนบรูปถ่ายสถานประกอบการ เสนอพร้อมแนบรูปถ่ายสถานประกอบการเสนอผู้บริหาร ประกอบการพิจารณาอนุญาต 1.3 ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ใน สำนักงาน 1.4 กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และยึดตาม กฎหมายอย่างเคร่งครัด 1.5 ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมต่างๆ อยู่ เสมอ 1.6 มีช่องทางการแจ้งร้องเรียนการทุจริตหรือประพฤติมิ ชอบของเจ้าหน้าที่ หลายช่องทาง 2. มาตรการลงโทษตามกฎหมาย 2.1 หากมีการฝ่าฝืนหรือการกระทำผิดตามแนวทางปฏิบัติ ดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	กองช่าง

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เทศบาลตำบลห้วยกระบอก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	โอกาส เกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยงการ ทุจริต (Risk Score)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยที่ รับผิดชอบ
2	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	การประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเจ้าหน้าที่มีการเรียกรับหรือรับสินบนเพื่อให้เจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเสียภาษีน้อยลง	1	5	ความเสี่ยงระดับสูง	1. มาตรการการปฏิบัติตามระเบียบคือ - การป้องกันการรับสินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากระดับผู้บริหารสูงสุด - ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน - กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และยึดตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด - ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ - มีช่องทางการแจ้งร้องเรียนการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ หลายช่องทาง 2. มาตรการลงโทษตามกฎหมาย - ลงโทษทางวินัย - ลงโทษทางแพ่ง - ลงโทษทางอาญา - ว่ากล่าวตักเตือน ภาคทัณฑ์	กองคลัง

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เทศบาลตำบลห้วยกระบอก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	โอกาส เกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยงการ ทุจริต (Risk Score)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยที่ รับผิดชอบ
3	การจัดซื้อจัดจ้าง	- เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับเหมาเพื่อให้การตรวจรับงานไม่มีปัญหา - เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินตอบแทน การสั่งซื้อสั่งจ้างจากคู่สัญญา	1	5	ความเสี่ยงระดับสูง	1. มาตรการการปฏิบัติตามระเบียบคือ - การป้องกันการรับสินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากระดับผู้บริหารสูงสุด - ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน - กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และยึดตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด - ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ - ในขั้นตอนการเบิกจ่ายต้องตรวจสอบเอกสารประกอบฎีกาการเบิกจ่ายคือต้องมีรูปถ่ายขณะคณะกรรมการตรวจการจ้างปฏิบัติหน้าที่ตรวจการจ้าง - มีช่องทางการแจ้งร้องเรียนการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ หลายช่องทาง 2. มาตรการลงโทษตามกฎหมาย - ลงโทษทางวินัย - ลงโทษทางแพ่ง - ลงโทษทางอาญา - ว่ากล่าวตักเตือน ภาคทัณฑ์	กองคลัง

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เทศบาลตำบลห้วยกระบอก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	โอกาส เกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยงการ ทุจริต (Risk Score)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยที่ รับผิดชอบ
4	การบริหารงานบุคคล	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับ พนักงานเข้าทำงาน	1	5	ความเสี่ยงระดับสูง	1. มาตรการการปฏิบัติตามระเบียบคือ - การป้องกันการรับสินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากระดับผู้บริหารสูงสุด - ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน - กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และยึดตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด - ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ - มีช่องทางการแจ้งร้องเรียนการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ หลายช่องทาง 2. มาตรการลงโทษตามกฎหมาย - ลงโทษทางวินัย - ลงโทษทางแพ่ง - ลงโทษทางอาญา - ว่ากล่าวตักเตือน ภาคทัณฑ์	สำนักปลัด